

Nijkleaster

JAARVERSLAG EN -REKENING 2022
NIJKLEASTER JORWERT

STILTE, BEZINNING, VERBINDING
STILTE, BESINNING, FERBINING

JAAR 2022: BOUWEN WESTERHÛS EN VOORBEREIDEN NIJCLEASTERGEMEENTE

Het hele kalenderjaar 2022 heeft in het teken gestaan van de bouwactiviteiten op Westerhûs. Na de voorbereidende werkzaamheden in 2021 kon op 3 februari 2022 de eerste paal geslagen worden en aan het eind van het kalenderjaar stond het kloostercomplex Nijkleaster-Westerhûs fier 'te pronk' in het Friese land - de definitieve oplevering zal plaatsvinden in begin 2023. Evenals in 2021 is er ook in 2022 veelvuldig en diep nagedacht over de toekomstige structuur van de beoogde 'Kleastergemeente Westerwert' als resultaat van het samengaan van de Protestantse Gemeente Westerwert en de Stifting Nijkleaster. Deze ontwikkeling is uitvoerig besproken zowel op gemeente-avonden als ook met de toekomstige kleasterlingen, zodat wij kunnen spreken van een groeiende kleastergemeente. Teneinde deze ontwikkeling te bestendigen voor de toekomst en te borgen in de kerkelijke structuren is er een Taakgroep ingesteld, waarin ook de Classis Fryslân en de landelijke kerk in Utrecht vertegenwoordigd zijn. Op deze manier worden de idealen en activiteiten van de pioniersplek 'Nijkleaster' lokaal, provinciaal en landelijk geborgd in een bijzondere protestantse gemeente met oecumenische roeping.

De missie van Nijkleaster wordt ondersteund door bijdragen en leningen van o.a. verschillende protestantse gemeenten in Fryslân en door de Classis Fryslân. Met name de inhoudelijke en financiële

samenwerking tussen Nijkleaster en Westerwert is uiterst belangrijk voor de realisatie van het project. Het geheel van ondersteuning betekent een breed kerkelijk draagvlak voor het initiatief om te komen tot nieuwe vormen van kerkzijn.

Het is buitengewoon bemoedigend voor de kleastermienskip en hartverwarmend voor alle deelnemers, dat tijdens de bouwactiviteiten de programma's en activiteiten die in de afgelopen 10 jaren ontwikkeld zijn, gewoon doorgaan. Elke woensdagochtend de kleasterkuier, de programma's op zaterdag en 'Vieren en Vasten' in de Veertigdagentijd - de dragende elementen van de Nijkleasterbeweging op zoek naar nieuwe wegen van spiritualiteit en gastvrijheid, van stilte, bezinning en verbinding.

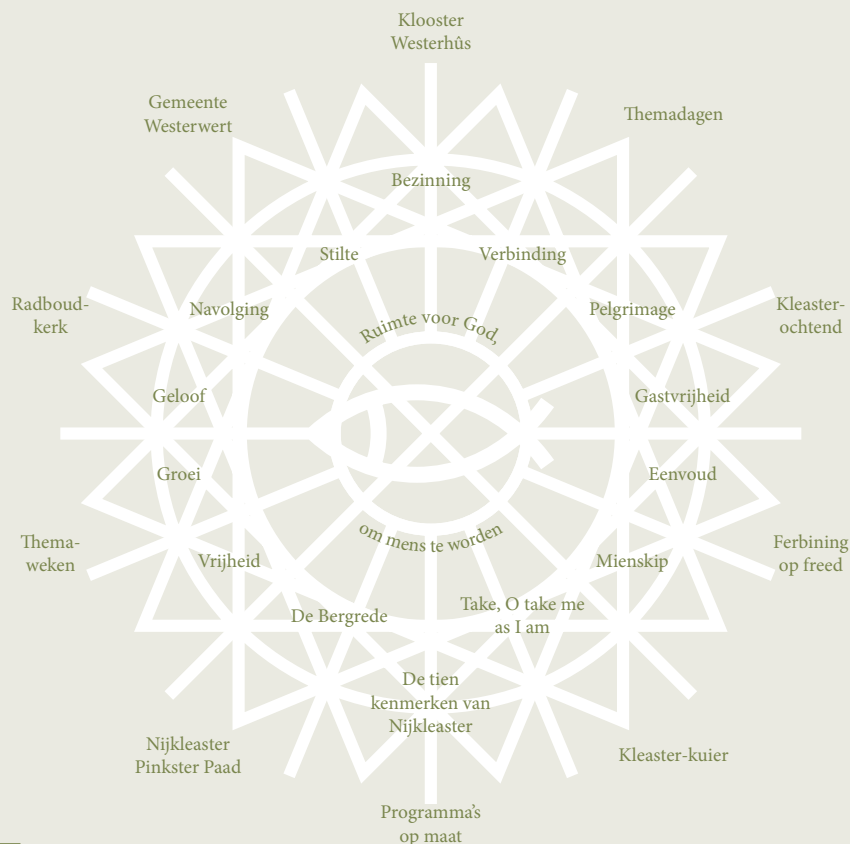
Op 28 september 2022 is Jentsje Popma overleden op de leeftijd van bijna 101 jaar. Hij heeft bij leven zijn werk en atelier aan Nijkleaster geschonken. De opbrengst van de verkoop ervan was niet alleen een belangrijke financiële bijdrage aan het project Nijkleaster, maar betekent ook een blijvende bron van inspiratie voor allen die steeds opnieuw getroffen worden door de Ichthus in het hart van de Paardenbloem, die nu het beeldmerk in het logo vormt van Nijkleaster.

Alex Riemersma, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

1	Missie en visie	4
2.	Ontstaansgeschiedenis	5
3.	De organisatie van Nijkleaster	6
4.	Ontwikkeling van het denken over Nijkleaster	9
5.	Activiteiten	10
6.	Restauratie en herbestemming van Westerhûs	14
7.	Veilige kerk - VOG, Gedragscode en Vertrouwenspersonen	16
8.	Nijkleaster in de pers	17
9.	Bezinning - preek van ds. Jan Henk Hamoen bij 'De Wolk' van Jentsje Popma	18
10.	Jaarrekening 2022	22

1 MISSIE EN VISIE

De missie van Nijkleaster is om een plek te creëren waar mensen zich individueel of in groepsverband in alle rust kunnen terugtrekken, om zich te bezinnen en om op adem te komen. Tegelijkertijd wil Nijkleaster een plaats zijn waar mensen elkaar ontmoeten in liturgie en gesprek, stilte en wandeling, plezier en recreatie. Zo wordt in Nijkleaster gezocht naar nieuwe wegen voor het evangelie en er wordt een aandeel geleverd aan persoonlijke, kerkelijke en maatschappelijke vernieuwing.

Nijkleaster is een open gemeenschap, verbonden met de lokale Protestantse Gemeente Westerwert (in de dorpen Jellum-Bears, Jorwert en Weidum) en met een oecumenische roeping. Het wil als

open klooster gastvrijheid bieden aan mensen uit diverse kerken en tradities. Ook aan hen die geen plaats (meer) kunnen vinden binnen de bestaande religieuze tradities, en verder aan elke pelgrim van welke snit dan ook.

De missie is verder uitgewerkt in het document 'De Kring van Nijkleaster'. Dit document vormt de inhoudelijke basis voor het leven en werken van Nijkleaster en hoort integraal bij de missie. Hierover kunt u meer lezen onder 'Ontwikkeling in het denken' in dit jaarverslag. De kern van de kring wordt zo verwoord: 'Ruimte voor God, om mens te worden'. In de afbeelding worden de kringen rondom de kern verbeeld.

2 ONTSTAANSGESCHIEDENIS

Nijkleaster is ontstaan uit een droom van Sietske Visser en Hinne Wagenaar. De droom was misschien al wel 25 jaar oud. In 1988 werd het echtpaar geraakt door het project Holden Village in de Verenigde Staten. In de loop van 25 jaar ervoeren zij de kracht van de gemeenschap en ook de behoefte in de (protestantse) wereld aan plekken van gemeenschap: van liturgie en ontmoeting, van inkeer en gebed, van werk en plezier, van creativiteit en studie.

In de jaren dat zij in Kameroen werkten, bleef het idee op de achtergrond bestaan. Na terugkeer in Fryslân werd het plan serieus opgepakt, samen met een groot aantal enthousiaste betrokkenen. In 2009 is de Stifting Nijkleaster officieel per notariële akte opgericht. Er ontstonden contacten met de Protestantse gemeente Westerwert (in de dorpen Bears, Jellum, Jorwert en Weidum) in 2010.

In 2011 toonde de afdeling Missionair Werk van de Protestantse Kerk in Nederland ook belangstelling om samen te werken en te komen tot een pioniersplek Nijkleaster. Vanaf 1 juli 2012 werken de drie partijen samen om gestalte te geven aan een nieuw klooster van stilte en rust op het Friese platteland.

Op 28 oktober 2012 was de officiële start van de activiteiten van Nijkleaster, in een meer dan afgeladen kerk in Jorwert. Sindsdien draaien de activiteiten volop. Na de eerste pioniersfase van zeven jaren is vanaf 2019 de landelijke kerk niet meer formeel betrokken bij het werk in Jorwert. In 2019 is er een nieuwe Overeenkomst van Samenwerking getekend door Stifting Nijkleaster en de gemeente

Westerwert voor de periode 2019 - 2026. In deze periode wordt gewerkt aan de realisatie van een fysiek nieuw klooster met de naam Nijkleaster-Westerhús.

In 2021 is de oude boerderij Westerhús aangekocht als locatie voor het klooster en voor activiteiten. In 2022 is de restauratie van de monumentale boerderij tot een 'kop-hals-klooster' uitgevoerd en zijn ook drie 'kleasterwenten' (woningen) en negen tweepersoons gastenverblijven gebouwd. Hiermee is op de fysieke locatie van het Westerhús de oorspronkelijke gedachte van een nieuw spiritueel centrum gerealiseerd.

3 DE ORGANISATIE VAN NIJKLEASTER

Het werk van Nijkleaster wordt ondersteund door het stichtingsbestuur en door het kleasterburo.

HET BESTUUR BESTOND IN 2022 UIT

Alex Riemersma	voorzitter
Anneke van Mourik	secretaris
Andries Visser	penningmeester
Wiep Koehoorn	vice-voorzitter
Sietske Visser	lid
Jan Henk Hamoen	lid
Henk Kroes	lid en 'Bouw-pastor'

Met de benoeming van Anneke van Mourik als secretaris is voorzien in de vacature die ontstaan was door het verschuiven van de functie van Hessel Veldhuis als 'Kwartiermaker Westerhûs'.

De pionierspredikant Hinne Wagenaar en de kwartiermaker Hessel Veldhuis zijn vaste adviseurs van het bestuur.

In oktober hebben wij afscheid genomen van Sietske Visser als algemeen besgtuurslid. Zij heeft vanaf het eerste begin van Nijkleaster deel uitgemaakt van het bestuur en verschillende bestuursfuncties vervuld. Henk Kroes blijft zich als 'Bouw-pastor' intensief bezighouden met de realisatie van Westerhûs: de verbouw en aanpassing van de monumentale boerderij en de nieuwbouw van drie kleasterwenten en de negen gastenverblijven van de eerste bouwfase.

Het bestuur heeft tien reguliere vergaderingen gehouden, de meeste fysiek en sommige digitaal; dat lukte prima. Het bestuur heeft zich intensief beziggehouden met verschillende juridische, financiële en bestuurlijke aspecten van de bouw en restauratie, de vergunningen en verzekeringen, de fondsenwerving en de herstart van de crowd funding voor de inrichting van Westerhûs.

NIJKLEASTER-WESTERWERT ALS ÉÉN ENTITEIT

In 2020 hebben de Stifting Nijkleaster en de Protestantse Gemeente Westerwert een overeenkomst gesloten met de ambitie binnen enkele jaren te komen tot een nieuwe kerkelijke entiteit. Eén van de consequenties hiervan is dat een nieuwe structuur ontwikkeld moet worden die enerzijds past binnen de kerkorde van de PKN en anderzijds binnen de juridisch-maatschappelijke structuren. Om alle aspecten en consequenties van dit proces te doordenken

en de juiste bestuurlijke stappen voor te bereiden is een Taakgroep 'Nijkleaster-Westerwert' ingesteld voor de periode september 2022 - juni 2023. De leden van deze Taakgroep zijn: ds. Wim Beekman, ds. Hinne Wagenaar, ds. Burret Olde, Andele Hellema, Gea van Wieren, Jeltje Koopman, Alex Riemersma en Wiep Koehoorn; Harry Kaspers en Andries Visser zijn toegevoegde leden van de financiële subcommissie van de Taakgroep. Dit proces wordt namens het Dienstencentrum van de PKN begeleid door ds. Wim Anel (Aldegea SWF).

De Taakgroep 'Nijkleaster-Westerwert' heeft alle juridische, financiële en inhoudelijke onderwerpen van de beoogde éénwording van de Stifting Nijkleaster en de PG Westerwert tot een "kleastermienskip Nijkleaster-Westerwert" bestudeerd en komt met voorstellen aan de kerkenraad van de PG Westerwert en aan het bestuur van de Stifting Nijkleaster. De voorstellen betreffen een Plaatselijke Regeling van de PG Nijkleaster-Westerwert en een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst tussen de PG Westerwert en de Stifting Nijkleaster voor de periode 2024-2030. In deze periode zal de PG Nijkleaster-Westerwert zich verder ontwikkelen als voortgezette gemeente van PG Westerwert en de Pioniersplek Nijkleaster. Dit betekent eveneens, dat de kerkenraad van de PG Westerwert en het bestuur van de Stifting Nijkleaster samengaan in één 'kleasterried'. In de herfst van 2022 zijn de eerste conceptvoorstellen besproken in het bestuur en op een gemeenteavond van de PG Westerwert.

BESTUURSEVALUATIE

In september 2022 vond de jaarlijkse bestuursevaluatie plaats, die leidde tot onder andere de volgende bevindingen. De breedte en de expertise van het bestuur wordt gewaardeerd. Doordat het

bestuur professioneler, iets meer op afstand is gaan besturen, krijgen vrijwilligers en werknemers meer ruimte, en blijft het bestuur dicht bij zijn kerntaak. Het bestuur wil in verdergaande samenwerking met de Protestantse Gemeente Westerwert toegroeien naar meer lokaal bestuur. De bestuursafpraak om sterker (PDCA-)cyclisch te werken, werpt nu al haar vruchten af. In de ontwikkeling naar de beoogde kloostergemeente wordt afgesproken dat (gewijzigde) taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en competenties van bestuursleden globaal op schrift zullen worden gezet.

VAN 'KLEASTERRIED' NAAR 'KLEASTERBURO'

De 'Kleasterried' ontwikkelt zich geleidelijk tot het beleidsbepalende orgaan van de Nijkleastergemeente en van de Dienstenstichting Nijkleaster-Westerhûs, terwijl het 'Kleasterburo' het uitvoeringsorgaan van Nijkleaster wordt. In de loop van 2022 heeft het kleasterburo de verantwoordelijkheid gekregen voor de organisatie en uitvoering van de lopende activiteiten zoals 'Ferbining op Freed', 'Vieren en Vasten' en 'Pinksterpaad'. De leden ervan hebben allen hun eigen aandachtsgebied.

Aan het eind van 2022 was het kleasterburo zo samengesteld:

Saskia Leene	voorzitter, tevens kleaster-pastor
Hinne Wagenaar	kleaster-pastor en gemeentepredikant
Jeltje Koopman	lid kerkenraad Westerwert
Nynke Bosgra	ict-regisseur / Office 365
Sietske Visser	programma-manager
Hessel Veldhuis	kwartiermaker Westerhûs
Annet Draaisma	kleastercoördinator
Pieter Zaadstra	boekhouder

DIGITALISERING

De Stifting Nijkleaster zal met de locatie Westerhûs in de komende jaren verder groeien in omvang van aantallen bezoekers en verblijfs gasten. De programmering wordt uitgebreider en complexer, dus ook de erbij horende administratie en beheer van de financiën. Dit vraagt om overzicht van de interne en de externe communicatie, om inzicht in informatie-uitwisseling en controle van geldstromen.

Om dit allemaal in goede banen te leiden én te archiveren, is er een eigen licentie van Office 365 geïnstalleerd. Dit wordt beheerd door Nynke Bosgra in samenwerking met Hessel Veldhuis; het systeem werkt inmiddels goed.

VRIJWILLIGERS

Een groot aantal vrijwilligers is actief bij Nijkleaster: meer dan 100. Zonder hen zouden alle activiteiten niet kunnen plaatsvinden. Vrijwilligers zijn o.m. betrokken als kleasterkracht op woensdag, vrijdag en zaterdag, tijdens de Programma's op Maat en bij het Nijkleaster Pinksterpaad. Bij de werkgroep fondsenwerving zijn vrijwilligers betrokken en ook zijn er in het verslagjaar 'kleasterklussers' gestart die voorbereidende werkzaamheden verrichten op het Westerhûs. Daarnaast zijn gast-voorgangers en pianisten actief bij het begeleiden van groepen tijdens de 'Kleasterkuier-moarn' op woensdag. Ook al konden de activiteiten niet steeds op volle kracht uitgevoerd worden, de betrokkenheid van de vele vrijwilligers was ook dit jaar hartverwarmend.

foto uit worddocumentpagina 15 met vrijwilligeers 2022

4 ONTWIKKELING VAN HET DENKEN OVER NIJKLEASTER

Nijkleaster is een pionier-beweging. Wij zoeken steeds naar nieuwe wegen om te gaan. Steeds weer denken we na over de essentie en missie van Nijkleaster en proberen we die in alle eenvoud onder woorden te brengen. In 2021 heeft dit geresulteerd in de brochure *De Kring van Nijkleaster* ([De-Kring-van-Nijkleaster.pdf](#)). Enkele woorden uit deze brochure:

'In 2013 schonk de kunstenaar Jentsje Popma zijn kunstwerk de Hynstebloom (de Paardenbloem) aan Nijkleaster. Dit kunstwerk is later verwerkt tot ons logo. Het verbeeldt een cirkel met een vis in het midden en een beweging vanuit het midden naar buiten toe. Het geel van een bloeiende paardenbloem wordt tot een witte pluizenbol waarvan de pluusjes zich tot in de verre omtrek verspreiden. De Hynstebloom vormt de basis van de kring van Nijkleaster. In het midden van het kunstwerk staat een vis (in het Grieks: Ichthus). Deze

Jentsje Popma, De Hynstebloom / De Paardenbloem

is al sinds de vroegchristelijke tijd het symbool voor Christus. Rondom de vis staan de woorden 'Ruimte voor God, om mens te worden.'

Dat is de kortst mogelijke verwoording van het waarom van Nijkleaster. De vis vormt samen met deze woorden het centrum van de kring. Christus is de verpersoonlijking van de woorden 'Ruimte voor God, om mens te worden'. Bij Nijkleaster proberen we ruimte te maken voor God. Dat betekent dat we samen met onze gasten ruimte proberen te maken voor onszelf, voor anderen, voor de hele schepping en (dus) voor God. Wij geloven dat wanneer wij ruimte maken voor God, wij uiteindelijk zelf innerlijk de ruimte krijgen om meer en meer de mens te worden die wij verlangen te zijn. De dubbele betekenis van de zin 'Ruimte voor God, om mens te worden' impliceert ook dat God de ruimte krijgt om mens te worden. Zoals God mens werd in Christus, zo verlangen wij dat God mens wordt in ons.'

De gouden cirkel van Simon Sinek

5 ACTIVITEITEN

In de tabel hierna een overzicht van de activiteiten.

BEZOEKERSAANTALLEN NIJKLEASTER 2022

Woansdei kleasterkuier	1.163
Ferbinging op freed	192
Programma's op maat	174
Kleastersneon, jaardagen, Pinksterpaad e.d.	137
Totaal	1.666

DE KLEASTERKUIER

De kleasterkuier die - buiten de lockdowns - ook in 2022 elke woensdag is georganiseerd, trok gemiddeld zo'n 25 bezoekers per keer. In totaal telden we 1163 bezoekers. Dat aantal is goed te vergelijken met het aantal van 1337 in 2019, toen de kleasterkuiers het hele jaar door konden gaan.

Het programma bestond ook in 2022 uit een korte viering, daarna koffie met onze speciale kleasterkoeke, gevolgd door gezamenlijk nadenken en praten over een aantal vragen. Eerst in de kerk en daarna tijdens de wandeling. De ochtend wordt afgesloten met een zelf meegebrachte lunch. Een vaste formule die nog steeds voorziet in de behoefte van een vaste en flexibele groep kuierders.

FERBINING OP FREED

De Ferbinging op freed wil een moment van stilte, bezinning en verbinding zijn aan het einde van de week en het begin van het weekend. Tijdens de bijeenkomsten wordt afwisselend gezongen en gemediteerd. De avond wordt afgesloten met een avondgebed. Ferbinging op freed is er in principe wekelijks, met uitzondering van de veertigdagentijd en de zomer (van Pinksteren tot september).

PROGRAMMA'S OP MAAT

Nijkleaster organiseert Programma's op Maat voor groepen. Dat kunnen groepen zijn vanuit bijvoorbeeld bedrijven, kerken of scholen. In overleg met hen stelt Nijkleaster een programma samen van een hele of een halve dag. Een viering, een kleasterkuier en een verdiepend thema maken in de praktijk (bijna) altijd deel uit van het programma.

In 2022 heeft Nijkleaster voor verschillende groepen een programma op maat verzorgd, zoals:

- Voor de kerkenraden van Ens, de Westereen, Heerenveen, Hilversum, de Slachsang en Twijzelerheide.
- Eveneens Schoolprogramma's voor Chr. Scholengemeenschap Comenius en ROC Friese Poort

ROC FRIESE POORT & CSG COMENIUS

In 2022 is met ROC 'Friese Poort' een overeenkomst gesloten om jaarlijks bezinningsdagen voor docenten en studenten te organiseren onder de titel 'Soek die geluk'. Deze overeenkomst geldt voor meerdere jaren. In 2022 hebben ca. 30 docenten en studenten deelgenomen.

Eveneens worden jaarlijks voor leerlingen (Havo en Vwo) van de Chr. Scholengemeenschap Comenius (Leeuwarden) bezinnings- en ontmoetingsdagen georganiseerd. In 2022 hebben 15 docenten en 40 leerlingen deelgenomen.

KLEASTERSNEON EN JAARDAGEN

Van de kleastersneonen, die in principe elke derde zaterdag van de maand worden gehouden, zijn er in 2022 zeven doorgegaan. De kleastersneonen zijn bijeenkomsten met een wisselend thema, soms met een gastspreker. De thema's in 2022: Mijn levende lijf, Stille Zaterdag, Oversteken, Bidden, stiltekuiers en VerduurSamen.

VIERINGEN OP ZONDAG

De gemeente Westerwert hield ook in 2022 haar zondagochtendvieringen in de Redbadtsjerke in Jorwert. Meestal met ds. Hinne Wagenaar als voorganger. Eénmaal per maand werd een speciale kinderviering gehouden voor 'LYTS en grut'. Zie voor informatie over de gemeente Westerwert <https://pkn-westerwert.frl>.

PINKSTERPAAD

Het Nijkleaster Pinksterpaad (NPP) kon doorgang vinden in verbinding met het project Arcadia BOSK. Aantal deelnemers: 30.

EXTERNE PRESENTATIES

Op de vergadering van de Classis Fryslân van 8 juni 2022 heeft ds. Hinne Wagenaar een presentatie gehouden waarin hij uiteengezet heeft hoe de 'Nijkleaster-beweging' in 10 jaar gegroeid is in de richting van een kleastermienskip met twee centra: de Redbadtsjerke in Jorwert en het Klooster Westerhûs onder Hilaard. De Protestantse Gemeente Westerwert & de Stifting Nijkleaster ontwikkelen zich samen tot de kleastergemeente Nijkleaster-Westerwert. Het bestuur ervan komt in handen van een 'Kleasterried' die de taken van de traditionele kerkenraad en de Colleges van Kerkrentmeesters en van Diakenen (CvK en CvD) in zich verenigt. In de Kleasterried zijn alle commissies vertegenwoordigd:

- Aandacht voor elkaar
- Aandacht voor de wereld
- Programmacommissie
- Beheer en Financiën

De Missie van de Nijkleaster-gemeente is gebaseerd op de WHY-cirkel van Simon Sinek en wordt gesymboliseerd door de Paardenbloem / Hynstebloom in het nieuwe logo van Nijkleaster: een Plek van Stille voor Bezinning en Verbinding. Om Ruimte te maken voor God om mens te worden.

De *spiritualiteit* van Nijkleaster krijgt gestalte in eigen liturgische vormen, zoals de wekelijkse kleastermoarn met vaste gezangen en meditatieve stilte. Door eigen muziek-klanken, in verbinding met de liederen van Taizé en Iona in het Nederlands, Engels en Frysk. Eén van de kleasterlingen werkt aan een complete vertaling van de '150 psalmen vrij' van Huub Oosterhuis in het Frysk. Verder zingen wij dagelijks het Onze Vader in het Frysk: "God fan fier en hein ús heit".

Ds. Hinne Wagenaar vermeldde tenslotte, dat de activiteiten en programma's van Nijkleaster open staan voor een breed scala aan doelgroepen, zoals Kerkenraden, Diaconieën, groepen Vorming & Toerusting, scholen, bedrijven, verenigingen en voor individuele 'Kloosterweekenders' en overige 'Zinzoekers'.

BIJZONDERE ACTIVITEITEN

Nijkleaster was aanwezig op het Inspiratiefestival op Terschelling van 21-23 oktober 2022 met drie programmaonderdelen. Contact met gasten, stipers, freonen en andere belangstellenden. Het contact met stipers (donateurs) en freonen (vrienden) van Nijkleaster via Facebook, Twitter, de website en (digitale) nieuwsbrieven is in 2022 voortgezet. Ook op deze manier bleef de betrokkenheid bij Nijkleaster bestaan.

INVOERING VAN DE KRING VAN NIJKLEASTER

Met behulp van de brochure 'De Kring van Nijkleaster' wordt iedereen vertrouwd gemaakt met het nieuwe model van betrokkenheid bij Nijkleaster. Ieder wordt uitgenodigd om zijn of haar eigen plek in de Kring te kiezen: stiper, freon, lid, kleasterling buiten de poort of kleasterling binnen de poort. De kerkordelijke formuleringen van de verschillende geledingen en de invoering ervan in de organisatie was in 2022 onderwerp van studie van de Taakgroep. De groep van 'Kleasterlingen' heeft zich tijdens een aantal bezinningsdagen onder leiding van ds. Aart Veldhuizen en met muzikale begeleiding van Marijn van Dongen voorbereid op het samenleven in gebed en werken als levende kleastermiskip.

KLEASTERLINGEN 2022

Het jaar 2022 vormde voor de aanstaande kleasterlingen een jaar van steeds intensievere voorbereidingen. In totaal betrof dat 17 personen, die toewerkten naar een beslismoment om al dan niet binnen of buiten de poort kleasterling te worden. Dat 'noviciaat'

betekende een maandelijkse bijeenkomst op de zaterdag vanaf de maand september tot aan de zaterdag voor Eerste Pinksterdag, 28 mei 2023. Op die datum zullen de kleasterlingen in een bijzondere kerkdienst verbonden worden aan de kloostergemeente Nijkleester-Westerwert. In totaal zijn dat acht zaterdagen.

Naast tijd voor het bespreken van praktische zaken waren twee onderdelen dermate belangrijk dat twee externe specialisten werden gevraagd daarbij te assisteren. Zanglessen werden gegeven onder leiding van Martijn van Dongen, die dat in een eerder stadium ook had gedaan voor de 5 aspirant kleasterlingen. Voor de communicatietraining werd een beroep gedaan op ds. Aart Veldhuizen, die ook vertrouwenspersoon is bij Nijkleester. De zanglessen zijn daarom van belang omdat van de kleasterlingen verwacht wordt dat zij ook voorgaan in de vieringen, die driemaal daags gehouden worden op Westerhûs. Onder leiding van Aart Veldhuizen zijn thema's besproken als 'veiligheid', 'gastvrijheid' en 'communicatie'.

De kleasterlingen bereiden zich voor op een persoonlijk antwoord de vraag 'Wil je kleasterling worden?' Tijdens deze maanden van voorbereiding werd hun intentie steeds duidelijker; met veel dankbaarheid hebben we als bestuur dat proces gevolgd. Vijf personen gaven aan 'kleasterling binnen-de-poort' te willen worden. Zij hebben dus hun wens uitgesproken om ook op Westerhûs te gaan wonen. De andere 12 personen willen 'kleasterling buiten-de-poort' worden. Na deze periode van voorbereiding zullen zij uiterlijk op 1 april 2023 aangeven wat hun definitieve beslissing is geworden.

Het is een spannend, mooi en soms ook emotioneel proces, waarbij persoonlijke factoren, verlangens en twijfels regelmatig besproken worden. Dat gebeurde zowel in de groep als ook in de persoonlijke gesprekken, die Reinier Nummerdor, Saskia Leene en Hinne Wagenaar hadden met de aspirant-kleasterlingen.

6 RESTAURATIE EN HERBESTEMMING VAN WESTERHÛS

ALGEMEEN

Op 6 november 2021 is de bouw van start gegaan met de inrichting van de bouwplaats, de aanleg van het parkeerterrein, het versterken van de toegangsweg en de sloop van de ligboxstal. In januari 2022 zijn alle delen van de boerderij, die niet meer hersteld konden worden, verwijderd. Met name de schuur verkeerde in zeer slechte staat. Bij nadere inspectie kwam naar voren dat bijna 70% van de juffers vervangen moest worden. De ondereinden van de binten zijn van nieuwe poeren voorzien, maar de gehele bintconstructie kon gelukkig worden behouden. Dat kan niet worden gezegd van de “mendoarren” en de “ûlebuorden”. Deze zijn vervangen en aangepast aan het nieuwe ontwerp. In de schuur zijn o.a. de eetzaal, de centrale keuken, de ontvangstruimte en de toiletten aangebracht. Daarnaast is er nog een ruimte (de “golle”) die onderdeel is van de 2e bouwfase en die voorlopig is ingericht als opslagruimte.

Van het voorhuis moesten alle kozijnen worden vervangen en ook een deel van het dakhout was aan vernieuwing toe. De stuclaag op de zuidelijke topgevel is verwijderd en het achterliggende metselwerk is hersteld. De gemetselde schoorsteen, die door de schuur naar de top van het dak loopt, is hersteld en voorzien van een inwendige buis ten behoeve van het ventilatiesysteem. De opkamer en de halskamer zijn, met enkele aanpassingen, in oude glorie hersteld. Het schoorsteenstuk, dat door de familie van de vorige eigenaar was veilig gesteld, is herplaatst. De steile trap naar de zolder boven de opkamer, die zal worden gebruikt als meditatiekamer,

is vanwege de bereikbaarheid vervangen door een wenteltrap. Het stucwerk van de kelder, dat in slechte staat verkeerde, is verwijderd. Scheuren zijn geïmpregneerd en gaten gedicht. Het geheel is van een vertinlaag voorzien. De kelder zal worden ingericht als kapel.

Op 3 februari 2022 is de eerste paal geslagen voor de nieuwbouw van de negen gastenkamers, de twee kantoren en de drie woningen. Deze bouw heeft gelijke tred gehouden met de restauratie en verbouw van de boerderij.

Het was aanvankelijk de bedoeling om het werk vóór de Kerstdagen 2022 op te leveren. Deze datum kon echter niet worden gehaald en is verschoven naar maart 2023.

DUURZAAMHEID

De boerderij ligt midden in het vrije veld en is niet voorzien van een gasaansluiting. Gasloos was dan ook geen doelstelling maar een uitgangspunt. Voor de verwarming en de energievoorziening is een grondwater warmtepomp geïnstalleerd en er zijn in totaal 146 zonnepanelen op de woningen en de kloostergang geplaatst. De roosters uit de ligboxstal zijn verwerkt in het parkeerterrein en voor het overige straatwerk zijn gebruikte betonklinkers toegepast. Op het dak van de schuur en op de gastenverblijven zijn gebruikte dakpannen gelegd. Door het niet nakomen van afspraken door de leverancier heeft dit echter veel problemen in de uitvoering gegeven met extra hoge kosten als gevolg. In de binnentuin zijn drie watertanks geplaatst om het regenwater, dat gebruikt wordt voor de toiletten en de wasmachines, op te vangen. Hiermee wordt een forse besparing op het drinkwatergebruik verkregen.

ECOLOGIE

Het kloostercomplex is geheel omringd door weilanden die onder agrarisch natuurbeheer vallen. Nijkleaster wil daar graag bij aansluiten. Daarom is er ook veel aandacht voor ecologie. In de buitenmuur van de woningen en in de schuur zijn vlermuiskasten aangebracht. Achter het “ûleboerd” is een verblijf voor de kerkuil gecreëerd en op het dak van de schuur zijn vogelpannen gelegd.

INZET VRIJWILLIGERS

Ook bij de nieuwbouw van het kloostercomplex Nijkleaster-

Westerhûs is een grote groep vrijwilligers actief betrokken. Onder leiding van bouwpastor Henk Kroes en in goed overleg met het bouwbedrijf Kolthof is door hen heel veel werk verzet. Zij hebben het erf opgeruimd, bomen gesnoeid, twee ûleboerden en 20 vogelpannen gemaakt. Het meeste werk betrof echter het schilderwerk in de woningen, in de gastenkamers en van de meditatiezolder in de gerestaureerde boerderij (de ruimte boven de opkamer).

INVESTERING

De restauratie en herbestemming van de boerderij en de bouw van de drie kloosterwoningen, 9 gastenverblijven, de kantoren en de kloostergang heeft met elkaar ruim € 3.300.000,- gekost. Dit is inclusief de begeleidings- en advieskosten en de niet volledig verrekenbare omzetbelasting.

FINANCIERING

Naast de talloze en soms omvangrijke particuliere giften en leningen hebben we van een aantal protestantse gemeenten in Fryslân leningen en ook giften ontvangen. Het totaalbedrag van de leningen van kerkelijke gemeenten bedraagt € 1.810.000,-. Ook is een bedrag van € 200.000,- ontvangen van de Classis Fryslân en de PKN in Utrecht. Daarnaast is voor een totaalbedrag van € 685.000,- subsidies ontvangen van onder meer de Gemeente Leeuwarden, de provincie Fryslân, Leader, het Boerderijenfonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Van het Nationaal Restauratiefonds is een lening van € 320.000,- ontvangen.

Zonder de financiële bijdragen van particulieren, kerken, instellingen en de overheid was de realisatie van dit unieke project niet mogelijk geweest. Ook vanaf deze plek wil het bestuur dan ook haar dank uitspreken aan iedereen die een financiële bijdrage (groot en klein) heeft geleverd.

Op deze manier maken we met elkaar de droom van Nijkleaster waar.

7 VEILIGE KERK - VOG, GEDRAGSCODE EN VERTROUWENSPERSONEN

Het bestuur van Nijkleaster is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid dat iedereen zich in Nijkleaster / Westerhûs veilig en vertrouwd moet voelen. Deze verantwoordelijkheid in het kader van de “Veilige kerk” wordt concreter ervaren doordat er straks op Westerhûs ook overnachtingsmogelijkheden zijn. Nijkleaster voert een preventief beleid ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag m.b.v. een gedragscode en het aanstellen van twee vertrouwenspersonen. Het bestuur evalueert dit beleid jaarlijks n.a.v. de rapportage van de vertrouwenspersonen. In 2022 is een begin gemaakt met het aanvragen van een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) voor alle bestuursleden, medewerkers en vrijwilligers van Nijkleaster.

In 2020 is de gedragscode vastgesteld en heeft het bestuur van Nijkleaster twee vertrouwenspersonen benoemd: mevrouw dr. Jenny

de Leeuw en ds. Aart Veldhuizen. Zij zijn ter zake kundig en bekend met de activiteiten van Nijkleaster. Zij hebben in 2021 een speciale training gevolgd: Interne Vertrouwenspersoon via het Meldpunt Seksueel misbruik in kerkelijke relaties.

De vertrouwenspersonen hebben in 2022 de gedragscode breder bekend gemaakt bij de vrijwilligers en andere betrokkenen bij Nijkleaster. In de jaarrapportage over 2022 hebben zij gemeld, dat er geen meldingen of klachten zijn ingediend.

GROENE KERKENBEWEGING

De Nijkleasterbeweging is betrokken bij de Groene Kerkenbeweging en neemt deel aan de activiteiten van de afdeling Fryslân; Nijkleaster is present geweest op de diaconale dag van Kerk in Actie op 15 oktober 2022 in Heerenveen.

Westerhûs, de 'grutte dream', krijt gestalte

BEZINNING
Lodewijk Bos

In Hilaard is donderdag de eerste paal
geslagen voor het nieuwe klooster
Westerhûs. De „grutte dream” van
Nijkleaster wordt nu werkelijkheid,
aldus Henk Kroes.

8 NIJKLEASTER IN DE PERS

Nijkleaster heeft ook in 2022 regelmatig media-aandacht gekregen, zowel lokaal en regionaal als ook landelijk. De artikelen in het kader van het Popmajaar, waarin meestal ook het gedachtegoed van Nijkleaster naar voren kwam, droegen in 2021 sterk bij aan de bekendheid van Nijkleaster. In het verslagjaar lag de nadruk op de bouwwerkzaamheden met als hoogtepunt het slaan van de eerste paal op 3 februari 2022.

9 BEZINNINGSTEKST

MEDITATIE VAN DS. JAN HENK HAMOEN BIJ 'DE WOLK' VAN JENTSJE POPMA

OP HET EERSTE GEZICHT

Jentsje Popma heeft veel landschappen geschilderd. Ook veel dijken, zoals deze. De meeste van die werken zijn op zich een prachtige weergave van het mooie Friese landschap. Maar hij schilderde ook om ons op te roepen zorgzaam te zijn voor de wereld om ons heen.

We zien hier zo'n dijk, met het trappetje naar boven. Misschien herkent u de plek. Het is het einde van de Slachtedyk. Je zou zo naar boven willen gaan om van het uitzicht te genieten. Op de voorgrond een paar sloten en erboven een wolk. En dat alles in prachtige, heldere kleuren. Een soort blauw en groen die typerend zijn voor Popma. Geen mensen, geen dieren, want zo valt alle aandacht op het landschap.

Tot zover lijkt het één van de vele landschapswerken van Popma. Maar niets is minder waar. En hoe dat zit: dat vertel ik u hieronder.

MEDITATIE OVER 'DE WOLK'

Er is de eeuwen door binnen het christendom veel nagedacht over de vraag wie God is. Er is geschreven over de eigenschappen van God, over zijn wil, zijn gedachten, zijn doel met deze wereld. Met ons. Uitermate boeiend en daar kun je boeken over vol schrijven. Dat noemen ze ook wel onze Griekse, onze westerse manier van denken. We willen weten, kunnen beredeneren, uitleggen. Zodat we

na lang nadenken precies kunnen zeggen: zo is, zo zit het. Het jodendom denkt heel anders. Denkt veel meer in verhalen en beelden. In de hele Bijbel zul je nergens een precieze definitie vinden wie God is; hoe hij of zij eruit ziet. Of misschien is dat al te veel gezegd: hij / zij. Nee, nergens een beschrijving, maar altijd beelden. Of: verhalen. Verhalen over de ervaringen van mensen met wie zij 'God' noemen.

Eens zei een Joodse leermeester tegen zijn leerling: 'Ik geef je een euro als je mij vertelt waar God woont.' Wel, daar kun je een lange filosofische discussie over houden. Maar zijn leerling antwoordde: 'Ik geef u twee euro als u mij vertelt waar hij niet woont.'

Zo dus. Ik moet het eigenlijk nog preciezer zeggen. In de Bijbel vinden we vele verhalen over 'God'. Als je echter goed leest, ontdek je al snel dat al die verhalen ons 'beeld' van God niet vastleggen, maar juist open laten. Dat begint al in het boek Exodus, waar Mozes de opdracht krijgt om het Joodse volk uit hun slavernij te bevrijden. Dan hoort Mozes (het staat in Exodus 3:14) dat hij God moet aanroepen met de naam Ik ben die Ik ben. Of ook wel, zo kun je het ook vertalen: Ik zal er zijn. 'Wie moet ik zeggen dat mij gestuurd heeft?' vraagt Mozes aan God. Geef me een naam, een bewijs, een teken. Hij krijgt echter geen bewijsstukken, want die God is geen God van bewijsstukken en afgeronde begrippen, maar van

vertrouwen: 'Ik zal er zijn.' En als we daar dan een beeld bij zoeken, dan kom je als vanzelf terecht bij het beeld dat Mozes ziet als hij de Eeuwige gaat ontmoeten. Dat is het beeld van een wolk.

We komen dat beeld trouwens op meerdere momenten in de bijbelse verhalen tegen. Bij Mozes lezen we het en je kunt er ook over zingen (psalm 99: 'In een dichte wolk, sprak Hij tot zijn volk'). En als Petrus en Jakobus in Mattheüs 17:5 op de berg zijn, gaat er een stem klinken, de stem van de Eeuwige. Dan zien ze God niet, maar is er ineens weer een wolk. En als Jezus naar zijn vader terugkeert (Handelingen 1:9) dan is er ineens weer een wolk: 'en een wolk ontrok Hem aan hun ogen.'

Natuurlijk kun je dan nog niet zeggen: God is dus een wolk! Dan maak je van God een natuurverschijnsel. Dan maak je het beeld weer fysiek, alsof je het pakken kunt. Nee, het is juist om het volgende te laten zien: Hij is er, de Eeuwige die we 'God' noemen, maar onzichtbaar, ongrijpbaar. Als een wolk. Dat beeld van die wolk legt dus iets uit: Hij is er, daar kun je op vertrouwen. Maar het laat ook iets open.

In 2013 leerde ik de Friese schilder Jentsje Popma persoonlijk kennen en sindsdien heb ik veel contact met hem gehad. Hij schonk in 2015 zijn atelier met alle daarin aanwezige werken aan Nijkleaster. Een genereus gebaar! Toen hij 100 jaar werd, vierden we dat met een boek en een tentoonstelling in de Grote Kerk van Leeuwarden. Een van de eerste schilderijen die hij me liet zien was het schilderij dat in deze meditatie centraal staat.

Hij gaf het een bijzondere titel mee en daarmee maakte hij het schilderij ineens heel anders dan alle andere over het Friese landschap. Popma gaf het de titel mee: '**De wolk die boven de dijk verscheen**'. Toen ik daar eens met hem over sprak, herhaalde hij voortdurend dat laatste woordje: 'verscheen'. Alsof hij wilde benadrukken dat dit niet zomaar een wolk is. Die dubbele laag in dit schilderij wordt ook duidelijk in de woorden die hij er later aan toevoegde:

*Waar de dimensie van de materie eindigt
openbaart zich de oneindige dimensie van de geest.*

We zien dus een dijk. En boven die dijk een grote wolk. Eén, enkele, grote wolk. Hij vertelde mij dat hij zich had laten inspireren door de bijbelverhalen die God verbeelden met een wolk. 'Dat staat toch heel vaak in de Bijbel? God als een wolk?' zo zei hij. Die wolk zat in zijn herinnering bij allerlei bijbelse momenten. Kijkend naar deze wolk hoor ik weer de woorden bij Mozes: *Ik zal er zijn*. Hoe of wat, ik heb er geen woorden voor. *Ik zal er zijn*. Als een wolk die boven de dijk verscheen.

Dat brengt mij als vanzelf nog even bij het volgende. Het bijbelse beeld van 'God als een wolk' laat zien dat God er is in de ervaring van mensen. Maar het timmert ons begrip van God niet dicht. Het laat het open, zoals een wolk ongrijpbaar is. Dat besef moet ons bescheiden maken in onze omgang met mensen die andere ervaringen en beelden van God hebben. De waarheid is nooit in beton gegoten, maar open als een wolk.

Met dat in mijn achterhoofd kijk ik opnieuw naar dat schilderij en die wolk. En ineens realiseer ik mij dat Popma mij weliswaar aansprak op het bijbelverhaal bij Mozes, bij Petrus en Johannes. Maar zo schildert hij niet! Hij schildert die wolk, die bijzondere aanwezigheid van God, in 'ons' landschap. Hier, bij 'onze' Friese dijk! Dat blijf ik heel frappant vinden. Geen oude wolk uit een oud verhaal. Maar hier en nu, dicht bij ons. In ons gewone leven. Daar is die wolk.

Toen kwam ik een bijzonder lied tegen van Inge Lievaart. Het is lied 824 uit het Nieuwe Liedboek. Je zou het kunnen zingen of lezen als een commentaar bij het schilderij of als meditatie bij het beeld van God 'als een wolk'. Misschien zelfs wel als een antwoord op de vraag wat een mens tot een gelovige maakt. De eerste vraag in het eerste couplet is dan ook: is God te beredeneren, te bedenken? Is God te verklaren? Er zijn theologen, filosofen, natuurkundigen die met logische argumenten tot een godsbewijs komen. Of juist tot een ontkenning. Lievaart wordt er niet wijzer van. Op deze manier komt ze niet verder dan een 'niet-weten' - zo vertelt ze in het eerste couplet. God als een wolk: Hij is er, maar niet in de vorm van onze wetten en regels.

*Vroeg ik mijn denken of God wel bestond,
kreeg ik tot antwoord alleen een niet-weten.*

Kun je God zien? Of is geloof dan misschien een zaak van doen, van actie, van voelen? Lievaart wil wel, maar al wandelend in haar leven komt ze kuilen tegen, stoot ze haar tenen, grijpt ze voortdurend mis. En als ze God probeert te zien, lukt dat ook maar zelden of nooit. Is dat niet de ervaring van velen?

Totdat ze een stem hoort, woorden. 'Ik zal er zijn.'

*Vroeg ik mijn oren: -
eindelijk gehoor,
weet ik verwonderd:
daar is Hij, hoor: spreken.*

Zoals bij Mozes: een woord en een beeld. Ik zal er zijn. En een wolk. Meer niet. Maar toch voldoende om met vertrouwen de toekomst in te kunnen gaan.
ds. Jan Henk Hamoen

10 JAARREKENING 2022

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (IN € EN NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIVA

	<u>31 DECEMBER 2022</u>	<u>31 DECEMBER 2021</u>
VASTE ACTIVA		
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Gebouwen en terreinen	2.634.410	614.164
Inventarissen	1.650	-
	<u>2.636.060</u>	<u>614.164</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	-	2.500
VORDERINGEN		
Debiteuren	50	300
Omzetbelasting	119.171	20.583
Overige vorderingen en lopende activa	747	399
	<u>119.968</u>	<u>21.282</u>
LIQUIDE MIDDELEN	376.080	766.105
	<u><u>3.132.108</u></u>	<u><u>1.404.051</u></u>

PASSIVA

	<u>31 DECEMBER 2022</u>	<u>31 DECEMBER 2021</u>
EIGEN VERMOGEN		
Continuïteitsreserve	100.000	100.000
Algemene reserve	654.410	314.164
Bestemmingsreserve Kleastergebouw	373.941	675.195
	<u>1.128.351</u>	<u>1.089.359</u>
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Overige langlopende schulden	1.980.000	300.000
	<u>1.980.000</u>	<u>300.000</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	21.615	10.277
Overige schulden en overlopende passiva	2.141	4.415
	<u>23.757</u>	<u>14.692</u>
	<u><u>3.132.108</u></u>	<u><u>1.404.051</u></u>

De financiële administratie van Nijkleaster is in eigen beheer van de Stichting.

Ingevolge de statuten dient het bestuur de jaarrekening vast te stellen. Dit is voor wat betreft de jaarrekening gebeurd in de vergadering van 18 april 2023.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022 (IN €)

	<u>BEGROTING 2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
BATEN			
Opbrengst activiteiten	10.000	16.553	7.573
Giften van particulieren	26.480	51.403	67.996
Giften van kerkelijke gemeenten	15.000	22.794	216.582
Giften van overige instanties	5.000	58.145	5.000
Overige opbrengsten	2.500	7.917	123.257
	<u>58.980</u>	<u>156.812</u>	<u>420.408</u>
LASTEN			
Kosten activiteiten	5.800	8.875	5.740
Kosten vrijwilligers/betaalde krachten	43.340	55.275	48.788
Huisvestingskosten	4.350	13.103	4.554
Kantoorkosten	8.2250	7.158	12.157
Algemene kosten	9.375	30.106	7.287
Rentelasten	3.000	3.303	-
Diverse baten en lasten	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
SOM DER KOSTEN	74.115	117.820	78.526
EXPLOITATIESALDO	<u><u>-15.135</u></u>	<u><u>38.992</u></u>	<u><u>341.882</u></u>
BESTEMMING SALDO BATEN EN LASTEN			
Toevoeging bestemmingsreserve			
Kleastergebouw		-301.254	211.986
Toevoeging algemene reserve		340.246	129.896
		<u><u>38.992</u></u>	<u><u>341.882</u></u>

Nijkleaster

POSTADRES

It Westerhûs 1, 9027 BN Hilaard

ADRES KLOOSTER WESTERHÛS

It Westerhûs 1, 9027 BN Hilaard

ADRES KERK JORWERT

Sluytermanwei 4, Jorwert

CONTACT EN INFO

Kleastercoördinator, Annet Draaisma

e-mail: a.draaisma@nijkleaster.frl / tel.: 06 191 674 55

PREDIKANTEN NIJKLEASTER:

ds. Saskia Leene: s.leene@nijkleaster.frl

ds. Hinne Wagenaar: h.wagenaar@nijkleaster.frl

www.nijkleaster.frl

**Protestantse
Kerk**

Nijkleaster is een pioniersplek van
de Protestantse Kerk in Nederland

SH Studio
Haaima
reclame en ontwerpstudio

Foto's © Nijkleaster